

نظام اجتماعی

آثار تفرقه و دشمنی

ورود به دوزخ: رسول خدا (ص) فرمود: هر کس سه روز از برادرش قهر کند، پس او در آتش جهنم خواهد بود، مگر اینکه خدا با کرامت خود کار او را جبران کند.

به منزله برادر کشی: رسول خدا (ص) فرمود: قهر کردن از برادر دینی به منزله ریختن خون اوست.

سزاوار لعنت و دوری: امام صادق (ع) فرمود: دو مرد با قهر از هم جدا نمی شوند جز اینکه یکی از آن دو سزاوار بیزاری خدا و رسول او و لعنت و دوری از رحمت حق می گردد و چه بسا هر دوی آنان مستحق چنین کیفری شوند.

عدم قبولی اعمال: رسول خدا (ص) به اباذر فرمود: ای اباذر! از قهر و دشمنی با برادر دینی خود بپرهیز، زیرا عمل انسان در زمان قهر بودن پذیرفته نمی شود.

سخن ساختگی برای آشتی

رسول خدا (ص) در وصایایی به امیرمؤمنان (س) می فرماید: ای علی! سخن تصنعی در سه چیز رواست: نیرنگ در جنگ، وعده دادن به همسر و اصلاح میان مردم.

نکته: حرمت دروغ از مسلمات شرع مقدس است؛ ولی استثنای سخن تصنعی در این حدیث، هر چند در واقع صدق نباشد، بدین سبب است که مصلحت پیروزی بر دشمن در جنگ و بازداري مردم از فساد و فتنه در موضوع اصلاح، امری روشن است؛ ولی جواز وعده دادن به همسر هر چند نتوان بدان عمل کرد، بدین جهت است که در واقع خبر دروغ نیست. خلاصه آنکه ۱. حرمت کذب، مانند حرمت ظلم، ذاتی غیر قابل تغییر نیست، بلکه در حد اقتضاست نه علت تام؛ یعنی هر چند کذب نیز مفسده دارد، چنانچه با مصلحت اهمی تراحم پیدا کند، به جهت رعایت آن مصلحت مهم تر قابل چشم پوشی است و دروغ گفتن حرمت ندارد؛ مانند آنکه با یک دروغ بتوان جلوی کشته شدن بی گناهی را گرفت و راه دیگری نیز برای جلوگیری از آن وجود نداشته باشد. ۲. دروغ در مورد خبر است؛ مثلاً کسی بگوید: فلانی چنین کاری را انجام داده است، در حالی که آن شخص، آن را انجام نداده است؛ ولی اگر فردی به دیگری فرمان دهد که این کار را انجام بده؛ یا وعده دهد که انجام می دهم، این سخن، چون از قبیل خبر نیست بلکه انشاست، صدق و کذب در آن راه ندارد.

برگرفته از مفاتیح الحیاة اثر آیه الہ جوادی آملی

معاونت دانشجویی و فرهنگی دانشکده فناوری های نوین پزشکی